

NISKO 2026

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY W NISKU

ul. Sandomierska 8, 37-400 Nisko, tel. 15 823 50 63, email: info@sdsnisko.pl



PROGRAM DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W NISKU

ROK 2026

TYP B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Spis treści

I. Podstawy prawne działalności	2
II. Cel ogólny funkcjonowania domu.....	2
III. Cele działalności	2
1. Cele szczegółowe dla osób z niepełnosprawnością intelektualną realizowane przez Dom – typ B.....	2
IV. Zakres wsparcia i formy zajęć.....	3
V. Organizacja pracy Środowiskowego Domu Samopomocy	4
VI. Obserwowane efekty działań terapeutycznych oraz treningów.....	4
1. Efekty treningów dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – typ B	4
VII. Metody sposoby i kryteria oceny efektów.....	4
VIII. Zasoby i działania wspierające realizację programu – monitorowanie i ewaluacja	5
IX. Zapewnienie bezpieczeństwa oraz poszanowania praw uczestników	5

I. Podstawy prawne działalności

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 1214).
2. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. 2024 poz. 917).
3. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 249).
4. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2025 poz. 1483 ze zm.).
5. Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. 2023 poz. 120 ze zm.).
6. Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2025 poz. 1153 ze zm.).
7. Statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku przyjętego Uchwałą Nr XIV/122/11 Rady Miejskiej w Nisku z dnia 28 września 2011 r. ze zm. w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku.
8. Organizację i zasady funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku określa Regulamin Organizacyjny stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 207/2025 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko z dnia 31 października 2025 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku.

Działalność Domu realizowana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz dokumentami regulującymi jego funkcjonowanie.

II. Cel ogólny funkcjonowania domu

1. Celem nadrzędnym Środowiskowego Domu Samopomocy jest zapobieganie izolacji, stygmatyzacji oraz wykluczeniu społecznemu osób przewlekłe psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną, wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, a także osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz spektrum autyzmu.
2. Zapewnienie osobom, o których mowa w ust. 1, wielostronnej i zintegrowanej pomocy w funkcjonowaniu w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia w samodzielności i integracji społecznej.
3. Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności samodzielnej egzystencji, podniesienie poziomu zaradności życiowej oraz sprawności psychofizycznej, a także przystosowanie do funkcjonowania społecznego.
4. Wspieranie rodzin osób objętych indywidualnymi planami postępowania wspierająco-aktywizującego w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.
5. Kształtowanie pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnościami poprzez działania edukacyjne i informacyjne na rzecz przeciwdziałania stygmatyzacji oraz promowanie postaw akceptacji.

III. Cele działalności

1. Cele szczegółowe dla osób z niepełnosprawnością intelektualną realizowane przez Dom – typ B

- 1) Samodzielność i samoobsługa;
 - a) podtrzymywanie i rozwijanie podstawowych umiejętności samoobsługowych, takich jak higiena osobista, ubieranie się i przygotowywanie prostych posiłków,
 - b) wzmacnianie zdolności organizacji codziennych czynności i przestrzegania rutyn wspierających samodzielność,

- c) uczenie i wspieranie korzystania z prostych narzędzi i urządzeń codziennego użytku,
- 2) Funkcjonowanie społeczne i komunikacja;
 - a) rozwijanie i utrwalanie umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej, dostosowanej do indywidualnych możliwości uczestników,
 - b) wspieranie nawiązywania i podtrzymywania kontaktów interpersonalnych z rówieśnikami oraz członkami społeczności lokalnej,
 - c) kształtowanie umiejętności współpracy i uczestnictwa w prostych działaniach grupowych,
- 3) Aktywność poznawcza i emocjonalna;
 - a) stymulowanie funkcji poznawczych poprzez ćwiczenia pamięci, koncentracji i spostrzegania,
 - b) wspieranie rozwoju zdolności rozpoznawania, wyrażania emocji oraz radzenia sobie z nimi,
 - c) promowanie kreatywności i wyrażania siebie poprzez różnorodne formy aktywności artystycznej i rekreacyjnej.
- 4) Adaptacja i funkcjonowanie w środowisku;
 - a) wspieranie umiejętności radzenia sobie w codziennych sytuacjach, takich jak korzystanie z transportu, obsługa pieniędzy, załatwianie prostych spraw urzędowych,
 - b) pomoc w adaptacji do zmian i nowych sytuacji życiowych,
 - c) edukacja w zakresie bezpieczeństwa osobistego i reagowania na sytuacje kryzysowe,
- 5) Wsparcie rodzin i opiekunów;
 - a) udzielanie wsparcia rodzinom i opiekunom w zakresie edukacji, poradnictwa oraz pomocy w codziennej opiece,
 - b) wspieranie rodzin w utrzymaniu i rozwijaniu relacji z uczestnikami oraz w procesie rehabilitacji społecznej.

IV. Zakres wsparcia i formy zajęć

- 1. Trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym:
 - a) nauka higieny i dbania o wygląd zewnętrzny,
 - b) trening kulinarny,
 - c) trening umiejętności praktycznych,
 - d) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.
- 2. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów.
- 3. Trening umiejętności społecznych.
- 4. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym:
 - a) trening indywidualny dostosowany do potrzeb uczestników,
 - b) trening usprawniający funkcje poznawcze,
 - c) zajęcia plastyczne, m.in. psychorysunek.
- 5. Poradnictwo psychologiczne, indywidualne i grupowe, dostosowane do możliwości uczestników.
- 6. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, z uwzględnieniem wsparcia dla osób o ograniczonej samodzielności.
- 7. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.
- 8. Terapia ruchowa, obejmująca zajęcia sportowe, turystyczne, rekreacyjne oraz masaż.
- 9. Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia (terapia zajęciowa).

Dom zapewnia uczestnikom niezbędną opiekę podczas pobytu, transport, gorący posiłek przyznany w ramach zadania własnego gminy oraz w ramach treningu kulinarnego.

Działania dostosowywane są do indywidualnych możliwości i potrzeb uczestników. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną grupowane są według poziomu ich sprawności intelektualnej, poznawczej

oraz ruchowej. Tematyka zajęć jest konsultowana przez zespół wspierająco-aktywizujący i na bieżąco modyfikowana przez prowadzących, uwzględniając dynamikę pracy.

V. Organizacja pracy Środowiskowego Domu Samopomocy

Praca Środowiskowego Domu Samopomocy zorganizowana jest w sposób zapewniający uczestnikom ciągłość wsparcia, poczucie bezpieczeństwa oraz warunki sprzyjające rehabilitacji społecznej i podtrzymywaniu samodzielności.

Organizacja pracy Domu obejmuje w szczególności:

1. Funkcjonowanie placówki w ustalonych dniach i godzinach, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Realizację zajęć w oparciu o ramowy plan dnia, dostosowany do potrzeb i możliwości uczestników.
3. Prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych przez zespół terapeutyczny.
4. Zapewnienie uczestnikom opieki oraz wsparcia w czynnościach dnia codziennego, adekwatnie do ich potrzeb.

Praca Domu opiera się na współdziałaniu zespołu terapeutycznego, w skład którego wchodzi specjalści posiadający wymagane kwalifikacje. Zadania realizowane są w sposób zespołowy, z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji każdego uczestnika.

Uczestnicy Domu są angażowani, w miarę swoich możliwości, w życie placówki, w tym w podejmowanie prostych prac porządkowych, współtworzenie zasad funkcjonowania Domu oraz organizację wydarzeń wewnętrznych.

Organizacja pracy Domu uwzględnia współpracę z rodzinami uczestników oraz instytucjami i podmiotami wspierającymi proces rehabilitacji społecznej, w zakresie niezbędnym do realizacji celów Domu (grupy wsparcia, wolontariat).

VI. Obserwowane efekty działań terapeutycznych oraz treningów

1. Efekty treningów dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – typ B

- 1) Zwiększenie samodzielności w codziennym życiu oraz utrwalenie już nabytych umiejętności samoobsługowych,
- 2) Rozwinięcie umiejętności nawiązywania i utrzymywania kontaktów interpersonalnych,
- 3) Poszerzenie umiejętności rozwiązywania prostych problemów w życiu codziennym,
- 4) Wzrost zainteresowania różnorodnymi formami spędzania czasu wolnego,
- 5) Usprawnienie funkcji poznawczych, takich jak pamięć, koncentracja i percepcja, wpływających na poprawę uczenia się i adaptacji,
- 6) Utrzymanie i poprawa sprawności fizycznej poprzez aktywność ruchową i zajęcia rekreacyjne,
- 7) Wzmacnianie poczucia przynależności do grupy oraz integracji ze społecznością lokalną,
- 8) Wzrost poczucia własnej wartości i pewności siebie,
- 9) Poprawa umiejętności radzenia sobie w codziennych sytuacjach i adaptacji do zmian.

VII. Metody sposoby i kryteria oceny efektów

Ocena postępów każdego uczestnika realizowana jest przez zespół terapeutyczny, zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia, w oparciu o indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego, który jest aktualizowany w zależności od obserwowanych efektów.

Każdy pracownik prowadzi dokumentację zajęć oraz aktywności uczestników w formie dzienników, notatek, obejmującą tematykę zajęć, sposób ich realizacji oraz poziom zaangażowania. Dane te wykorzystywane są do okresowej oceny efektów i realizacji indywidualnych planów wsparcia.

VIII. Zasoby i działania wspierające realizację programu – monitorowanie i ewaluacja

1. Kadra

Zatrudniona kadra spełnia wymagania rozporządzenia dotyczące stażu pracy, wskaźnika zatrudnienia oraz kwalifikacji do pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Pracownicy systematycznie podnoszą swoje umiejętności poprzez szkolenia, kursy i warsztaty.

2. Wyposażenie

Dom dysponuje odpowiednio wyposażonymi pomieszczeniami i sprzętem niezbędnym do realizacji zadań, zgodnie z obowiązującymi normami bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Działania wspierające

- 1) Podnoszenie kwalifikacji kadry poprzez różnorodne formy doskonalenia zawodowego,
- 2) Angażowanie uczestników w życie Domu, organizację zajęć, wydarzeń i współdecydowanie o sprawach placówki, adekwatnie do ich możliwości,
- 3) Rozwijanie współpracy z rodzinami uczestników i środowiskiem lokalnym, w tym kontakty informacyjne, działania integracyjne oraz wsparcie rodzin w rehabilitacji społecznej,
- 4) Nawiązywanie i podtrzymywanie współpracy z innymi Środowiskowymi Domami Samopomocy oraz placówkami wsparcia dziennego dla wymiany doświadczeń i realizacji wspólnych przedsięwzięć,
- 5) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kultury i edukacji na rzecz integracji uczestników,
- 6) Promowanie działań Domu w środowisku lokalnym, przeciwdziałanie stygmatyzacji oraz wzmacnianie postaw akceptacji i wrażliwości społecznej,
- 7) Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości usług, w tym analiza potrzeb uczestników, wniosków zespołu terapeutycznego oraz bieżąca ewaluacja.

4. Monitorowanie i ewaluacja

- 1) Realizacja programu podlega stałemu monitorowaniu i okresowej ocenie, które obejmują:
 - obserwację funkcjonowania uczestników podczas zajęć,
 - analizę realizacji indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących,
 - omawianie postępów i trudności na spotkaniach zespołu,
 - dokumentowanie przebiegu zajęć i efektów działań.
- 2) Ocena ta pozwala na:
 - modyfikację form i metod pracy,
 - aktualizację indywidualnych planów,
 - doskonalenia organizacji pracy Domu oraz podnoszenia jakości świadczonych usług.

IX. Zapewnienie bezpieczeństwa oraz poszanowania praw uczestników

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia uczestnikom bezpieczne i przyjazne warunki pobytu, z poszanowaniem ich godności, autonomii oraz praw wynikających z obowiązujących przepisów.

1. W ramach realizacji tego celu:

- uczestnicy są traktowani z poszanowaniem ich podmiotowości, prywatności i indywidualnych potrzeb,
 - zapewnia się bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne uczestników podczas pobytu w Domu oraz realizacji zajęć,
 - kadra Domu działa zgodnie z zasadami etyki zawodowej i obowiązującymi procedurami.
2. Dom posiada i stosuje procedury dotyczące:
- postępowania w sytuacjach kryzysowych,
 - reagowania na zachowania zagrażające zdrowiu lub życiu uczestników i innych osób,
 - zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego i sanitarnego,
 - ochrony danych osobowych oraz dokumentacji uczestników.
3. Uczestnicy oraz ich opiekunowie są informowani o:
- zasadach funkcjonowania Domu,
 - przysługujących im prawach i obowiązkach,
 - możliwościach zgłaszania uwag, potrzeb i wniosków dotyczących działalności placówki,
 - oraz innych ustaleniach wynikających z przepisów prawa.